

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2014. május 7.

TÖRTÉNELEM
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2014. május 7. 8:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Csak annyi válaszlevelet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásakor tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Használja minden feladat megoldásához a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt! A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A szöveges, kifejtendő feladatok kidolgozásakor az alábbi munkamenetet javasoljuk:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja föl a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (pl. fejlődés, változás, termelés), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), melyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
6. Tárja föl a probléma előzményeit, okait, következményeit!
7. Fogalmazzon meg feltételezéseket, magyarázatokat!
8. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit (pl. nevek, évszámok), nézőpontját, véleményét!
9. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
10. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztatásul:

Az esszék javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége és helyesírása.

Eredményes munkát kívánunk!

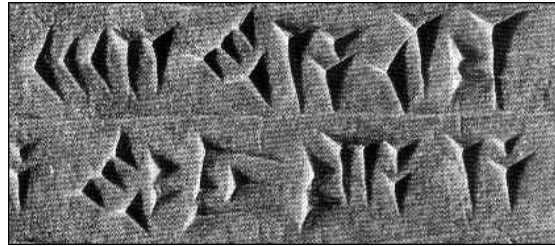
I. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókori keleti civilizációkhoz kapcsolódik!

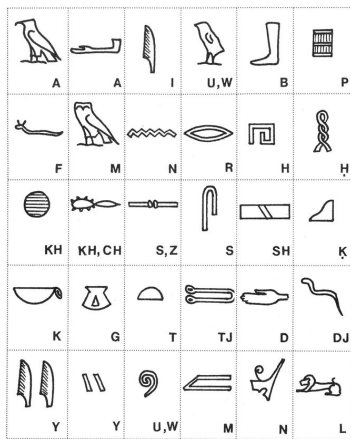
Azonosítsa a képeken ábrázolt írásfajtákat és személyeket, majd nevezze meg azt az ókori keleti országot, birodalmat vagy történelmi tájegységet, amelyhez az azonosított írásfajta vagy személy köthető. (Soronként 1 pont.)

a) Kr. e. VI. századi vallásalapító

b) Írásfajta

c) Írásfajta

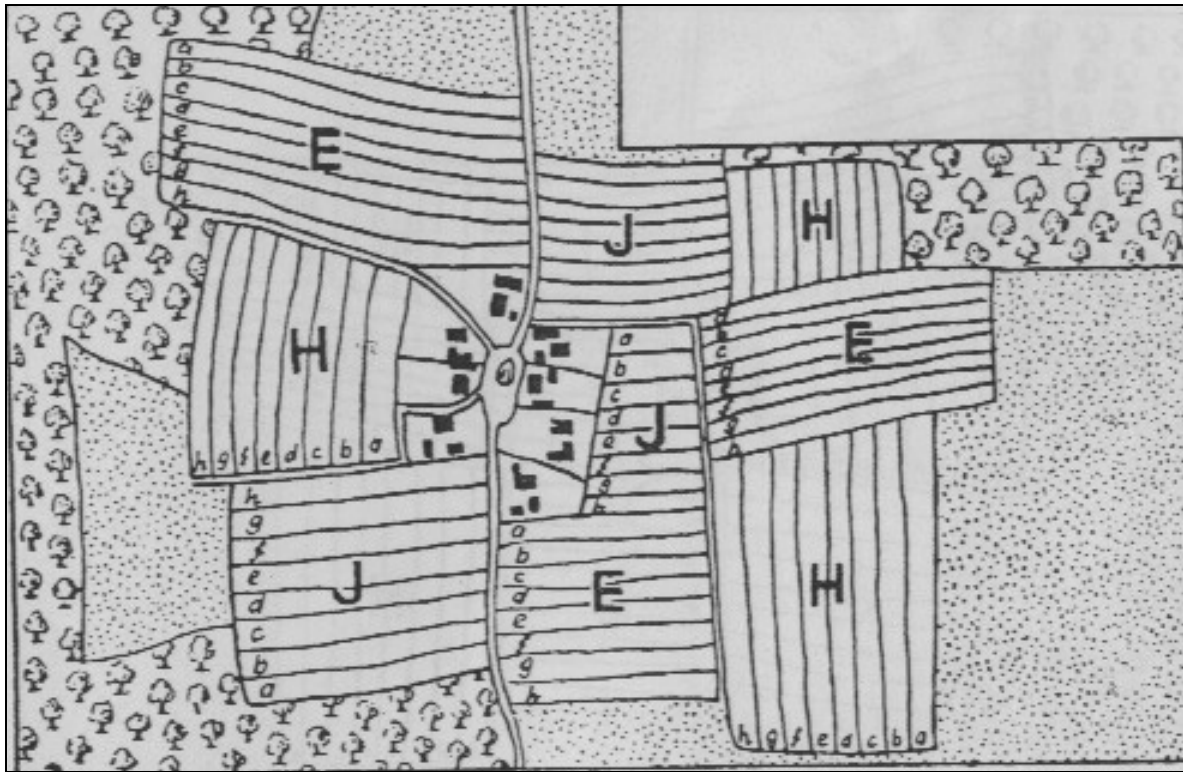

d) Kr. e. XVIII. századi törvényalkotó uralkodó

	ÍRÁSFAJTA VAGY SZEMÉLY	ORSZÁG, BIRODALOM VAGY TÁJEGYSÉG
a)		
b)		
c)		
d)		

4 pont

2. A feladat a középkori feudális gazdasági és társadalmi rend témájához kapcsolódik. Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei alapján! (Elemenként 1 pont.)

A középkorban kialakult háromnyomásos gazdálkodás egyik változata

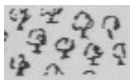
a) Aláhúzással válassza ki a rendszer kialakulásának és általánossá válásának időszakát Nyugat-Európában!

IV-V. század, VI-VII. század, XI-XII. század, XV-XVI. század

b) Válassza ki, melyik fogalomcsoportra vonatkoznak az E, H, J betűk! (Választását a táblázatban X jellel jelölje!)

erdő legelő nádas	majorság jobbágytelek vetésforgó	őszi vetés tavaszi vetés ugar

c) Magyarázza meg a grafikai jelzéseket!

.....

.....

d) Mit jelölnek a kisbetűk (a-h)?

.....

5 pont	
--------	--

3. A feladat Hunyadi János törökellenes hadjárataihoz kapcsolódik.

Azonosítsa ismeretei és a középiskolai történelmi atlasz segítségével a krónikaíró által bemutatott hadi eseményeket! (Elemenként 1 pont.)

a) „A vajda úr átvonult Rácországon, azaz Szerbián, és egész Rumélia határáig bejárta egész Bolgárországot, amelyet régi idők óta a török haderő tartott birtokában. Minden élőlényt, embert, barmot, ami csak útjukba akadt, elfogtak vagy megöltek. A városokat, várakat és a törökök minden egyes települését bevetették, felforgatták, lerombolták és tűzzel megemésztették. Ezek között a híres fürdők városát, a népes és kincsekben gazdag Szófiát is elfoglalták, kirabolták és tüzes hamuvá változtatták.”
(Thuróczy János: A magyarok krónikája)

b) „Orsova vára környékén átkeltek a Dunán az ország több főúrnak kíséretében, és benyomultak az ellenség földjére. [...], átkeltek Bulgárián és Rumélián, kiértek a tengerpartra, Rumélia városait, melyek önként felajánlották meghódolásukat, birtokba vették, és ezek mellett táborot ütve várták a megígért segítség érkezését. [...] Ulászló király látva, hogy az ellenséges lovasság fut, a személyének védelmére rendelt csapatot harcra indította, megrohanta a császár táborát. A gyalogosok sűrű csapatai közé ért, azoknak a nagy sokasága rárohant, elnyomta őt csapatával együtt: elesett.” *(Thuróczy János: A magyarok krónikája)*

c) „Felvirradt az ostrom tizenötödik napja, melyre a császár [a török szultán] a vár bevételét ígérte. Hajnalpirkadáskor népének egész sokaságát megindította. Dobpergéssel, trombitaszóval és harsány kiáltozással, szilaján támadtak. Megrohanták a várat, és kegyetlen öldökléssel a belsejébe hatoltak. Ámbár a magyarok kevesen voltak ahhoz, hogy megálljanak ekkora ellenséggel szemben, minden erejükkel védekeztek. [...] A beszercei gróf úr [Hunyadi János] pedig hol fenyegetéssel, hol intő szavakkal ösztökélte őket a harcra. [...]A magyarok vitéz, lelkes támadása hamar megzavart minden török csapatot, s hátat adva megfutottak.[...] Az éj sűrű sötétje alatt maga a császár is megfutott táborából.”
(Thuróczy János: A magyarok krónikája)

a):

b):

c):

3 pont	
--------	--

4. A feladat a reformáció és a katolikus megújulás (ellenreformáció) korára vonatkozik. Válasszon ki mindkét felsorolásból 4-4 elemet, amelyek a reformációhoz általában, vagy valamelyik irányához köthetők! Írja a betűjeleket a megadott helyekre! (Elemenként 0,5 pont.)

Személyek:

- a) I. Lipót
- b) Luther Márton
- c) V. Károly
- d) Károli Gáspár
- e) Pázmány Péter
- f) II. Fülöp
- g) Bethlen Gábor
- h) Kálvin János

Választás:

--	--	--	--

Fogalmak:

- A) inkvizíció
- B) puritánok
- C) jezsuiták
- D) protestánsok
- E) reformátusok
- F) ereklyék
- G) bencések
- H) evangélikusok

Választás:

--	--	--	--

4 pont	
--------	--

5. A feladat a kora újkori magyar történelemre vonatkozik.

Írja a megjelölt helyre a definíciónak megfelelő történelmi fogalom nevét! (Elemenként 1 pont.)

- a): a török által tartósan elfoglalt terület.
- b): a Habsburgok ellen harcoló magyarországi felkelők a XVII. sz. második felében és a XVIII. sz. elején.
- c): császári zsoldosok, ill. a Habsburgok szolgálatában álló magyarok a XVII. sz. végén és a XVIII. sz. elején.
- d): rendek szövetsége.
- e): valamely uralkodó vagy dinasztia megfosztása az uralkodástól törvényes vagy forradalmi úton.
- f): eredetileg marhahajcsárok, fegyveres állathajtók, majd a török megszállás idején önálló katonai szervezettel rendelkező fegyveres csoport.

6 pont	
--------	--

6. A feladat az Egyesült Államok történetére vonatkozik.

Állapítsa meg a forrás és ismeretei segítségével, hogy a következő állítások igazak vagy hamisak! Választását x jellel jelölje! (Elemenként 1 pont.)

„Mi, az Egyesült Államok népe attól vezetve, hogy tökéletesebbé tegyük az Uniót, megvalósítsuk az igazságosságot, biztosítsuk a belső nyugalmat, gondoskodjunk a közös védelemről, előmozdítsuk a közjót, biztosítsuk a szabadság áldásait magunk és utódaink számára, meghagyjuk és bevezetjük az Amerikai Egyesült Államok jelen alkotmányát.

I. CIKK

1.§ Minden itt meghatározott törvényhozó hatalom ezennel az Egyesült Államok Kongresszusát illeti, amely Szenátusból és Képviselőházból áll.

2.§ A Képviselőház az egyes államok népe által minden második évben választott tagokból áll és az egyes államok választói az állam számbelileg legerősebb törvényhozási ágába történő választások alkalmával megkívánt kellékeknek kell, hogy megfeleljenek.

Csak olyan személy lehet képviselő, aki elérte 25. életévét, 7 éve az Egyesült Államok polgára, és aki a választás idején annak az államnak a lakosa, amelyben a választás történik.

A képviselőket és a közvetlen adókat az Unió részét alkotó államok között számarányuknak megfelelően kell elosztani, amelyet úgy kell meghatározni, hogy a szabad személyek számához, beleértve a bizonyos számú évig szolgálat teljesítésére kötelezett személyeket, de nem értve bele az adót nem fizető indiánokat, hozzáadják minden egyéb személy számának háromötödét.”

Állítások	Igaz	Hamis
a) Az amerikai alkotmányt jóváhagyta az angol uralkodó.		
b) A törvényhozás a Képviselőház kizárólagos joga.		
c) Az egyes tagállamok Unión belüli számarányának meghatározásakor az indiánok valamennyien szabad személynek számítanak.		
d) Az egyes államok képviselőinek számát az államok lakosságának arányában állapították meg.		

4 pont

**7. A feladat az 1848-as forradalomra vonatkozik.
Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!**

1. Kivánjuk a' sajtó szabadságát, censura eltörlését. 2. Felelős ministeriumot Buda-Pesten. 3. Évenkénti országgyűlést Pesten. 4. Törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben. 5. Nemzeti őrsereg. 6. Közös teherviselés. 7. Urbéri viszonyok megszüntetése. 8. Esküdtszék. képviselet egyenlőség alapján. 9. Nemzeti Bank. 10. A' katonaság esküdjék meg az alkotmányra, magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, a' külföldieket vigyék el tőlünk. 11. A' politikai statusfoglyok szabadon bocsáttassanak. 12. Unio.

A 12 pont

a) A dokumentum kiadásának helye (városnév): (0,5 pont)

b) Kiadásának ideje (év, hó, nap):(0,5 pont)

c) Húzzon alá a felsoroltakból három olyan alapelvet, követelést, amelyek a dokumentum szerzőinek szándékait tükrözik! Írja a kiválasztott alapelvek mellé a dokumentum azon pontjának sorszámát, amely választását igazolja! (Kiválasztás és indoklás 1 pont.)

___ Alakuljon közös osztrák-magyar külügy- és hadügy-minisztérium.

___ Az országgyűlés összehívásának időpontja és időtartama az uralkodó döntésétől függjön.

___ Helyre kell állítani a Magyar Királyság korábbi területi egységét.

___ A nemesi-rendi kiváltságokat fel kell számolni.

___ A magyar kormány a királynak legyen felelős.

___ A Habsburg-házat meg kell fosztani a magyar tróntól.

___ A jobbágyokat fel kell szabadítani.

4 pont	
--------	--

**8. A feladat a náci Németország történetére vonatkozik.
Oldja meg a feladatokat a forrás és ismeretei segítségével!**

„Elfajzott zene” című propagandafüzet címlapja; 1939

a) Milyen vonását (vonásait) tükrözi a nemzetiszocialista eszmerendszernek a kép? (1 pont)

.....

b) Válassza ki és magyarázza meg röviden a kép 2 grafikai elemének a náci propaganda szándékai szerinti jelentését! (Elemenként 1 pont.)

.....

.....

.....

.....

.....

3 pont	
--------	--

9. A feladat Magyarország 1914-45 közötti történelmére vonatkozik.

Határozza meg a források és ismeretei alapján az alábbi szemelvényekhez tartozó helyes évszámot! Választását aláhúzással jelölje! Minden esetben az esemény időpontja számít, amelyre a szöveg utal. (Elemenként 0,5 pont.)

a) „A magyar hadüzenetet Kristóffy magyar követ adta át. Kristóffy szerint Molotovot nagyon meglepte a magyar hadüzenet, és meg is kérdezte Kristóffytól, hogy egészen komolyan gondolja-e a hadüzenetet. Hiszen Oroszországtól nincs semmi követelnivalója. Csak azt kívánja Magyarországtól, hogy maradjon semleges.”
(Nagybaconi Nagy Vilmos visszaemlékezése)

1939

1940

1941

b) „Nem akarom, hogy személyem akadályul szolgáljon a magyar nemzet fejlődésének. Ennél fogva minden részvételről az állami ügyek vezetésében lemondok, és már eleve elismerem azt a döntést, mellyel Magyarország jövőendő államformáját megállapítja.” (IV. Károly nyilatkozata)

1918

1920

1921

c) „A békefeltételek, úgy amint Önök szívesek voltak azokat nekünk átnyújtani, lényeges módosítások nélkül elfogadhatatlanok. [...] Arról van szó, hogy Magyarország elveszítse területének kétharmad és népességének majdnem kétharmad részét, és hogy a megmaradt Magyarországtól a gazdasági fejlődés majdnem összes feltételei megvonassanak.” (Apponyi Albert beszéde a békekonferencián)

1918

1920

1921

d) „Közép-Európa helyzete nem definitív [végleges]. Az a kérdés, mely nagyhatalmak kívánságainak befolyása alatt fog az új rendezés megtörténni. [...] Egy helyes kialakulás útjában áll azonban a kisantant fennállása, és abban is megegyezik az olasz és a magyar érdek, hogy ez a szövetség minél előbb felbomoljon, ami azonban nem olyan könnyű dolog, mint azt sokan hiszik.” (Bethlen István miniszterelnök feljegyzése a Mussolinival folytatott tárgyalásáról)

1920

1928

1932

e) „Aki az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására vagy megsemmisítésére, különösen valamely társadalmi osztály kizárólagos uralmának erőszakos létesítésére irányuló mozgalmat vagy szervezkedést kezdeményez vagy vezet, büntettet követ el, és öt évig terjedő fegyházzal büntetendő.” (Az ún. rendtörvény)

1914

1921

1930

f) „Ma már minden józanul gondolkodó ember előtt kétségtelen, hogy a Német Birodalom ezt a háborút elvesztette. A hazájuk sorsáért felelős kormányzatok le kell hogy vonják ennek következményeit. [...] Történelmi felelősségem tudatában meg kell hogy tegyek minden lépést abban az irányban, hogy a további vérontást elkerüljük. [...] Ezért közöltem a Német Birodalom itteni képviselőjével, hogy ellenfeleinkkel előzetes fegyverszünetet kötünk, s velük szemben minden ellenségeskedést beszüntetünk.” (Horthy Miklós rádióbeszéde)

1943

1944

1945

g) „A magyar kormánynak fő feladata ebben az európai háborúban az, hogy Magyarország katonai, anyagi és népi erejét a háború végéig konzerválja. Mindenáron távol kell maradnia a konfliktusban való részvételtől. A háború kimenetele kétséges. De minden eshetőségben Magyarországnak fontosabb, hogy megtépázatlanul álljon ott az európai konfliktus befejeződésének periódusában.” (Teleki Pál tájékoztatója a londoni és washingtoni követnek)

1916

1941

1943

h) „A magyar királyi kormány az országot rövid időn belül megtisztítja a zsidóktól. A zsidóságot nemre és korra való tekintet nélkül a kijelölt gyűjtőtáborokba kell

szállítani.[...] A zsidók összeszedését a területileg illetékes rendőrség és a magyar királyi csendőrség végzi.[...] A német biztonsági rendőrség tanácsadó szervként a helyszínre ki fog szállni, akikkel a zavartalan együttműködésre különös súlyt kell helyezni.” (Titkos belügyminiszteri rendelet)

1920

1938

1944

4 pont

10. A feladat a magyarországi kommunista diktatúra első időszakához (1948-1953) kapcsolódik.

Oldja meg a feladatot a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 1 pont.)

„A gyapotot – amelynek hazai termesztésével már jóval korábban is próbálkoztak – az 1949-es kísérleti év után, a gazdasági önellátás koncepciójának jegyében, 1950-55 között termesztették Magyarországon, főleg a déli, délkeleti vidékeken, nagy propagandakampány kíséretében, ám – a kedvezőtlen időjárás miatt – gyenge terméseredménnyel.” (Magyarország gazdaságtörténete)

a) Fogalmazzon meg két érvet, amelyek a pártállami vezetés álláspontját tükrözik a gyapottermesztés hazai meghonosításáról!

A gyapottermesztés népgazdasági érdek, mert

.....

.....

A gyapot meghonosítható országunkban, mert

.....

.....

b) Fogalmazzon meg két állítást, amellyel a gyapottermesztés bevezetésének ellenzői érvelhettek volna (ha erre az ötvenes években lehetőségük lett volna)!

A gyapottermesztés gazdaságtalan, mert

.....

.....

Magyarországon a gyapot meghonosítása gyakorlatilag lehetetlen, mert

.....

.....

4 pont	
--------	--

**11. A feladat a jelenkor problémáihoz kapcsolódik.
Oldja meg ismeretei alapján a feladatokat!**

a) Válasszon ki a felsorolásból egyet-egyét a megadott szempontok szerint! (Hibátlan kiválasztás 0,5 pont)

Görögország, Pakisztán, Tajvan, Lengyelország, Dél-Korea, Kuvait, Banglades

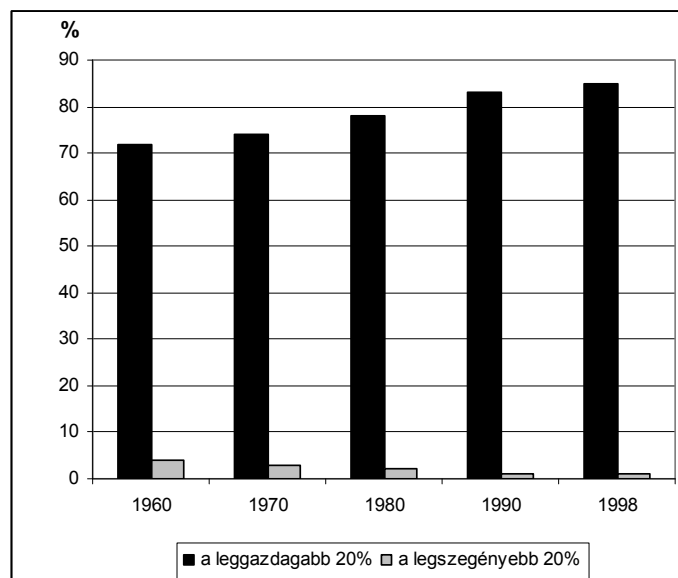
Egy ország a
leggazdagabbak közül

.....

Egy ország a
legszegényebbek közül

.....

b) Jelöljön meg az alábbi szempontok szerint egy-egy okot a legszegényebbek történetéből és/vagy jelenéből, amellyel a jövedelem-megoszlásnak a diagramról leolvasható alakulása megmagyarázható! (Elemenként 0,5 pont.)

A világ összjövedelmének megoszlása a leggazdagabbak és legszegényebbek között

gazdasági ok:

.....

társadalmi ok:

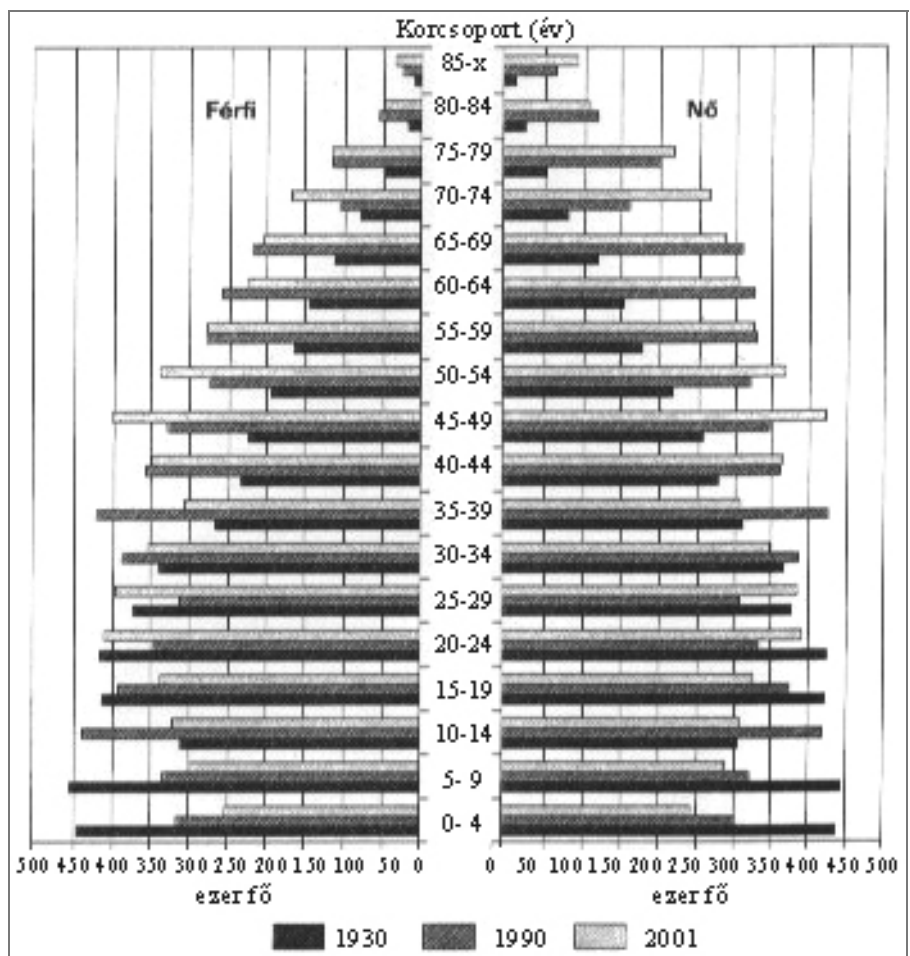
.....

az érintett térség vagy ország múltjában gyökerező ok:

.....

2 pont	
--------	--

**12. A feladat a mai magyar társadalom és életmód témakörére vonatkozik.
 Válaszoljon a források és ismeretei alapján a kérdésekre! (Elemenként 0,5 pont.)**

Magyarország népessége	
1930	8 688 000
1960	9 961 000
1970	10 322 000
1980	10 709 000
1990	10 043 000

a) Milyen változásokat olvas le a grafikonon jelzett három időpontot tekintve a 0-4 év közötti korcsoportról?

.....

b) Milyen változásokat olvas le a 70 éven felüli korcsoportokról a jelzett három időpontot tekintve?

.....

c) Válassza ki aláhúzással a felsoroltak közül, mely korcsoporttól és melyik időpontban haladja meg először a nők száma lényegesen (50 000 fővel vagy annál többel) a férfiakét?

A) 1990-től az 55-59 éves korosztály

B) 1930-tól a 30-34 éves korosztály

C) 2001-től az 50-54 éves korosztály

d) Milyen demográfiai változás következménye a táblázatban jelzett népességcsökkenés?

.....

2 pont	
--------	--

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **hármat** kell kidolgoznia.
Az alábbi szabályok alapján kell választania:

Kidolgozandó:

egy, az **egyetemes** történelemre vonatkozó feladat,
kettő, a **magyar történelemre** vonatkozó, egy **rövid** és egy **hosszú**,
különböző korszakokra vonatkozó feladat.

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	A római köztársaság válsága	rövid
	14.	Polgárháború az USA-ban	rövid
Magyar történelem	15.	Hunyadi Mátyás uralkodása	rövid
	16.	Mária Terézia és II. József	hosszú
	17.	1848-49-es forradalom és szabadságharc	rövid
	18.	Nemzetiségek a dualizmus korában	hosszú
	19.	1956-os forradalom és szabadságharc	rövid
	20.	A Horthy-korszak konszolidációja	hosszú

Segítségül megadjuk a helyesen kiválasztott feladatok sorszámainak lehetséges kombinációit.

**Jelöljön meg egy oszlopot az alábbi táblázatból!
Karikázza be a választott oszlop betűjelét!**

Feladattípus	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
rövid	13.	13.	13.	13.	13.	13.	14.	14.	14.	14.	14.	14.
rövid	15.	15.	17.	17.	19.	19.	15.	15.	17.	17.	19.	19.
hosszú	18.	20.	16.	20.	16.	18.	18.	20.	16.	20.	16.	18.

Csak a szabályok szerint kiválasztott feladatok értékelhetők! A feladatok után az értékelési szempontok szerepelnek, az elért pontszámokat a javító tanár állapítja meg.

A feladatok közül **csak a választott hármat dolgozza ki**, a többit hagyja üresen!

A feladatok kidolgozása előtt tanulmányozza a 2. oldalon található útmutatót!

A válaszok elkészítése során fogalmazvány (piszkozat) készíthető!

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

16. A feladat Magyarország XVIII. századi történelmére vonatkozik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei alapján a felvilágosult abszolutizmus kísérletét Mária Terézia és II. József uralkodása alatt az 1760-as évek elejétől 1790-ig!

„4. A tapasztalat bizonyítja, hogy az országgyűlések az uralkodóra mindig hátrányosak, ezért nem kell a rendeket összehívni.

6. Az országgyűlési végzésekhez és a hazai törvényekhez sohasem szabad hozzányúlani vagy azok ellen cselekedni. A legkevésbé szabad azonban elárulni, hogy szándékunkban áll a nemesség teljes adómentességének korlátozása. Ez óriási vihart keltene, és egyszerre minden jó elgondolást tönkretenne. [...]

10. Elsősorban arra kell gondot viselni, hogy a jobbágy Magyarországon kedvezőbb helyzetbe jusson, és az adóterhet elbírja. Ezért a nemességnek a jobbágyok fölötti uralmában mutatkozó minden visszaélését lehetőség szerint meg kell szüntetni vagy korlátozni. Így idővel a népet meg lehet nyerni az udvar számára.” (Kaunitz kancellár előterjesztése az Udvar magyarországi politikájának alapelveiről; 1761)

„...az ifjak széles körű nevelése és a tudományok oktatása egyetlen célra összpontosul: fejlődő lelküket egyre inkább töltse el az erények szeretete, éretté bontakozzanak ki természettől kapott jó képességeik, fokozatosan finomodják megismerő tehetségük, tiszteletreméltó törvények szellemében formálódjék akaratuk; azokban a tudományokban pedig kiműveltesse, amelyek később kinek-kinek hasznára és segítségére lehetnek; végeredményben tehát, hogy az egész oktatás-nevelés meghatározott egységes szervezeti rendje érvényesüljön mindenütt az országban és e jelen szabályzat jótékony hatása mindenkihez egyenlőképpen eljusson.” (Ratio Educationis)

„A megye egy kis része a királyságnak. [...] Ez a rész azonban az irányítást kizárólag csak az egésztől kaphatja. Szörnyű alkotmány lenne az (és a magyar eddig részben ebben tűnt ki), amely valamennyi ilyen részt külön provinciának [önálló tartománynak] tekintené, és megengedné, hogy véleményt formáljon, megfontolásokkal éljen, előterjesztéseket, tiltakozásokat tegyen, és halogatása miatt a végrehajtás késedelmet szenvedjen, akkor amikor csak engedelmesség és az utasítások végrehajtása a kötelességük.” (II. József a megyékről)

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

18. A feladat Magyarország 1867-1918 közötti történelmére vonatkozik. (hosszú)
Jellemezze a források és ismeretei alapján a magyarországi nemzetiségek népesedési, társadalmi és kulturális viszonyait a dualizmus korában!

A magyar korona országainak népessége anyanyelv szerint 1880-ban (polgári népesség)			A magyar korona országainak népessége anyanyelv szerint 1910-ben (összes népesség)	
Anyanyelv	Összesen	%	Összesen	%
magyar	6 445 487	41,21	10 050 575	48,12
német	1 953 911	12,49	2 037 435	9,75
szlovák	1 864 529	11,92	1 967 970	9,42
román	2 405 085	15,38	2 949 032	14,12
ruszin	356 062	2,28	472 587	2,26
szerb-horvát	2 352 339	15,04	szerb 1 106 471 horvát 1 833 162	5,30 8,78
egyéb	264 689	1,68	469 255	2,25
Összesen	15 642 102	100,00	20 886 487	100

Az egyes etnikai csoportok 6 éven felüli népességéből írni és olvasni tudott 1910-ben (%)		
	Férfiak	Nők
magyar	82,8	75,5
német	86,0	78,7
szlovák	75,6	64,4
román	41,4	24,7
ruszin	32,5	23,6
horvát	64,2	48,4
szerb	57,6	38,1

A kivándorlók etnikai összetétele:	
magyar	33%
szlovák	25%
román	15%
ruszin	4,5%
szerb és horvát	2,6%
német	18%
egyéb	1,9%

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	21	

**19. A feladat az 1956-os forradalom és szabadságharc történetéhez kapcsolódik. (rövid)
Mutassa be ismeretei és a források segítségével az 1956-os forradalomhoz vezető okokat!**

„Demokráciát, demokráciát!”

„Nagy Imrét a kormányba, Rákosit a Dunába!”

„Ruszkik haza!”

„Nem állunk meg félúton, sztálinizmus pusztuljon!”

(Az 1956. október 23-án Budapesten felvonuló tömeg által skandált jelszavak)

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	12	

20. A feladat a Horthy-korszak történelméhez kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei alapján az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépéseit!

„...föld az erre érdemeseknek lehetőleg a következő sorrendben és nagyságban juttatható:

1. hadirokkantaknak, hadiözvegyeknek és felnőtt hadiárványoknak, ha sem házuk, sem házépítésre alkalmas ingatlanuk nincs, s ilyent hozzátartozójuktól sem kaphatnak, családonként 600 négyszögölnél nem nagyobb házhely és belsőség, továbbá amennyiben földművesek, [...] családonként megfelelő nagyságú törpebirtok, amelynek területe azonban legfeljebb három kataszteri hold lehet.” (Az 1920. évi XXXVI. törvény cikk a földosztásról)

„1.§. Aki az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására vagy megsemmisítésére, különösen valamely társadalmi osztály kizárólagos uralmának erőszakos létesítésére irányuló mozgalmat vagy szervezkedést kezdeményez vagy vezet, büntetést követ el, és öt évig terjedhető fegyházzal büntetendő.” (Törvény az állami és társadalmi rend védelméről)

„Az értekezlet megállapodik abban, hogy a belügyminiszter sürgősen a minisztertanács elé viendő rendelettervezetet készít, melynek értelmében a politikai gyülekezési jogot valamennyi pártra nézve egyenlő elbánás mellett a kormány visszaállítja. [...]

Az értekezlet egyetértőleg megállapodik abban, hogy a szakszervezetek is az egyesületek fogalma alá tartoznak és politikával semmi körülmények között nem foglalkozhatnak. Jóváhagyott alapszabályaikban körülírt működésüket akadálytalanul folytathatják. [...]

A feloszlatott vagy felfüggesztett szakszervezetek közül a közalkalmazottak, vasutasok és postások szakszervezetei vissza nem állíthatók. [...]

[Az MSZDP] politikai sztrájkoktól feltétlenül tartózkodik [...]

[...] a szociáldemokrata párt nem fogja agitációját a mezőgazdasági munkásrétegekre kiterjeszteni.” (A Bethlen-Peyer paktum)

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	Osztószám 2	
Vizsgapont	21	

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok	1. Ókori keleti civilizációk	4	
	2. Feudális gazdaság és társadalom	5	
	3. Hunyadi János	3	
	4. Reformáció és ellenreformáció	4	
	5. Kora újkori magyar történelem	6	
	6. Az USA kialakulása	4	
	7. 1848. márciusi forradalom	4	
	8. Náci Németország	3	
	9. Magyarország a két világháború között	4	
	10. Kommunista diktatúra	4	
	11. Jelenkor	2	
	12. Mai magyar társadalom	2	
	Összesen	45	
I. Elért pontszám egész számra kerekítve			
II. Szöveges kifejtendő feladatok	13. A római köztársaság válsága	12	
	14. Polgárháború az USA-ban	12	
	15. Hunyadi Mátyás uralkodása	12	
	16. Mária Terézia és II. József	21	
	17. 1848-49 forradalom, szabadságharc	12	
	18. Nemzetiségek a dualizmus korában	21	
	19. 1956-os forradalom és szabadságharc	12	
	20. A Horthy-korszak konszolidációja	21	
	Összesen	45	
	II. Elért pontszám egész számra kerekítve		
I. + II. Az írásbeli vizsgarész pontszáma		90	

Dátum

javító tanár

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: